

HOT IN HARLEM

AF PER CALUM

»What's hot in Harlem?« var et ofte forekommende spørgsmål i den periode »The Cotton Club« udspilles i, altså depressionsårene umiddelbart efter det store krak. Harlem, var dengang et særdeles fashionabelt forlystelsescentrum, som trak gæster til i hobotal, og der var ingen ende på de natklubber, hvor sorte entertainere og musikere leverede underholdning for den hvide mand – for det må ikke glemmes, at alle de fashionable steder var lagt an på et hvidt publikum. Og intet sted var mere fashionabelt end the Cotton Club, der blev åbnet i 1926 af Jack Johnson, den tidligere verdensmester i professionel sværvægt. Johnson kaldte sin klub for Club De Luxe, men forretningen gik kun mådeligt, og meget snart solgte Jack Johnson stedet til en gruppe gangstere, der dér, dengang som nu, gerne ville være, hvor pengene rullede. Gangsterne var Big Frenchy DeMange, som af the Cotton Clubs public relations-mand Harry Sobol beskrives som »small like Alan Ladd, china blue eyes, violent and fearless«, Mike Best (»built like Walter Pidgeon, loudmouth«), Little Frenchy (»as hot with a pistol as with his hands«) og Terry Riley (»Shylock and killer«). Sobol nævner intet om Owney Madden, der både i filmen og i virkeligheden havde et stort ord at sige.

Virkelighedens Cotton Club lå centralt på hjørnet af 142nd Street og Lenox Avenue, men trods alt glimmer i udstyr og underholdning er det tvivlsomt om klubben også i dag ville blive husket havde det ikke været for Duke Ellingtons skyld.

Ellington, hvis manager dengang var Irving Mills, der for nylig døde 91 år gammel, havde hørt Ellingtons lille orkester spille i the Kentucky Club, og det var Mills der sørgede for alle kontrakter. Måske var det også Mills, der sørgede for at Ellington-kompositioner fra perioden fik titler som »Cotton Club Stomp« og »A Nite at the Cotton Club«, for Mills havde det med at blande sig, og Ellington fandt sig i det – så lang tid det var til gavn for hans orkester og hans musik.

Det fortælles (I Derek Jewells »Duke. A Portrait of Duke Ellington«) – og det vidner om Ellington-musikkens popularitet allerede da – at rygter ville vide, at nogle gangstere havde til hensigt at kidnappe Ellington og danseren Bill »Bojangles« Robinson, tidens skrappeste tap- og alt-muligt-andet danser. De lokale gangstere ringede så til Al Capone i Chicago, der omgående sendte tre af sine hårde drenge til Harlem, hvor de i selve Cotton Club sørgede for at den planlagte kidnapning ikke blev til noget. Måske har der været tale om at konkurrerende natklubejere gerne så, at the Cotton Clubs populære husorkester for en tid forsvandt. Det skorter i hvert fald ikke på historier af lignende tilsnit. Også the Cotton Clubs ejere brugte den slags meto-

Til venstre Lonette McKee som negersangerinde med udseende til at gå for at være hvid og passende i natklubben ejet af Vera (Diane Lane). Øverst Gregory Hines som stepdanseren, der forelsker sig i Lonette McKee

der – engang umiddelbart før Ellington og hans orkester skulle tiltræde et engagement i Philadelphia sendte Owney Madden en af sine betroede mænd til Philly med lommerne struttende af revolvere og en besked der lød sådan: »Vær lidt imødekommende, ellers er du en død mand«. Så blev kontrakten revet i stykker og Ellington fortsatte på the Cotton Club.

Ellington selv har i »Music is My Mistress« (hans selvbiografi, i mangel af et bedre ord) fortalt at det var usundt at snakke om de hændelser, som gangstere var impliceret i eller blot formodedes at være indblandede i. Ofte ville politiet sende bud efter ham for at spørge ham ud. »Hey, Duke, you didn't know so-and-so, did you?« ville de spørge, og Duke ville benægte bekendtskabet. »Men jeg kendte dem alle sammen«, røber han i selvbiografien, »for de fleste af dem plejede at holde til i the Kentucky Club, og da jeg kom til the Cotton Club skete der virkelig noget! Også i Chicago havde jeg nogle sjove oplevelser«.

Ellington mindes the Cotton Club som »a classy spot«, hvis ledelse insisterede på ordentlig opførsel af publikum, i hvert fald så lang tid der skete noget på scenen.

Billedet herunder samt billedet øverst på siden viser hvor trofast Coppola har rekonstrueret virkeligheden Cotton Club og dens optrædende – og samtidig indpasset rekonstruktionen i filmens visuelle stil

Natklubben kunne rumme ca. 500 mennesker, og »alle de store New York-stjerner, der var i byen, mødte op i the Cotton Club for at blive hyldet... i Harlem var the Cotton Club toppen af alt«.

Et andet vidne fra perioden er Harry Sobol, der har følgende at sige om stedets optrædende:

»Et par ord om koret. Det bestod ikke blot af de sødeste piger i landet, men hver og én af dem var også en fin danser. Det var 16 korpiger og 8 show gals. Korpigerne blev omtalt som »Copper Colored Gals«, og the show gals var »Tall, Tan and Terrific«.

Nok et vidne fra perioden er jazz-historikeren Marshall Stearns, der i sin bog »Historien om jazz« husker en aften på the Cotton Club således:

»Varieteen på Cotton Club, hvortil kun gangstere, hvide og kendte negre havde adgang, var et ufatteligt mismask af talent og nonsens. Jeg husker et nummer, hvor en lyslødet neger med prægtige muskler sprang gennem en papmaché-jungle og ud på dansegulvet, iført flyverhjelme, flyvebriller og shorts. Han var øjensynlig blevet tvunget til at »nødlønde i det sorteste Afrika«, og midt på gulvet stødte han på en »hvid« gudinde med lange gyldne fletninger, der blev tilbudt af en rundkreds af krybende »sorte«. Flyveren fremdrog en tyrepisk – gud ved hvorfra – og reddede blondinen, og de udførte en erotisk dans. I baggrunden hørte man Bubber Miley, Tricky Sam Nanton og andre medlemmer af Ellingtons orkester brumme, hvæse og fnyse obscønt på deres instrumenter«.

Masser af Ellington-kompositioner fra den tid bærer netop præg af underholdningen, både i titler og i *sound*. Det var »jungle«-musik, og det var en utrolig frugtbar musikalsk tid. Ellington spørger således sig selv (stadig i selvbiografien) »Nogle gange spekulerer jeg på, hvordan min musik ville lyde i dag, hvis jeg ikke var blevet udsat for de lyde og i det hele taget det klima, som blev skabt af alle disse vidunderlige og meget følsomme og sjæfulde mennesker, som var sangerne, danserne og musikerne og de optrædende i Harlem, da jeg først kom dertil«.

I Coppolas film er musikken fra dengang genskabt (»re-created«) af klarinetisten og saxofonisten Bob Wilber og udsendt på plade (Geffen Records 70260), og det er ganske flot gjort. Musikken består mest af Ellington-kompositioner – »The Mooche«, »Cotton Club Stomp«, »Drop Me Off in Harlem«, »Creole Love Call«, »Ring Dem Bells« og »Mood Indigo«, der var fremherskende på Dukes repertoire dengang. Dertil kommer Harold Arlen og Ted Koehlers smukke ballade »Ill Wind«, som synges af Lonette McKee, og Cab Calloways »Minnie the Moocher«, som på filmens soundtrack synges af Larry Marshall, mens Gregory Hines synger den nykomponerede »Copper Colored Gals«.

Der er på pladen en teknisk perfektion, som de gamle Ellington-indspilninger selvsagt ikke ejer. Til gengæld er det karakteristisk, at trods al moderne digital-teknik, så står de gamle, de originale Ellington-indspilninger langt stærkere netop fordi de er skabt af originale kunstnere, ikke blot komponeret som sådan, men spillet og formet af de fremragende solister, der allerede da sad i Ellingtons orkester. Med al respekt for Bob Wilber, så er han ikke nogen Johnny Hodges, og trompetisten Dave Brown vil aldrig komme til at fordunkle mindet om Cootie Williams. Sådan kunne man blive ved at remse navne op, men det tjener næppe noget formål. Er det teknisk perfekt lyd man vil have, så er filmens soundtrack sagen. Er det stedvis fremragende musik, så gå til de originale Ellington-indspilninger.